

Revolution, inbördeskrig och presidentmord

Nedslag i USA:s historia 1773–1963

Liberty Bell, Philadelphia

Revolution

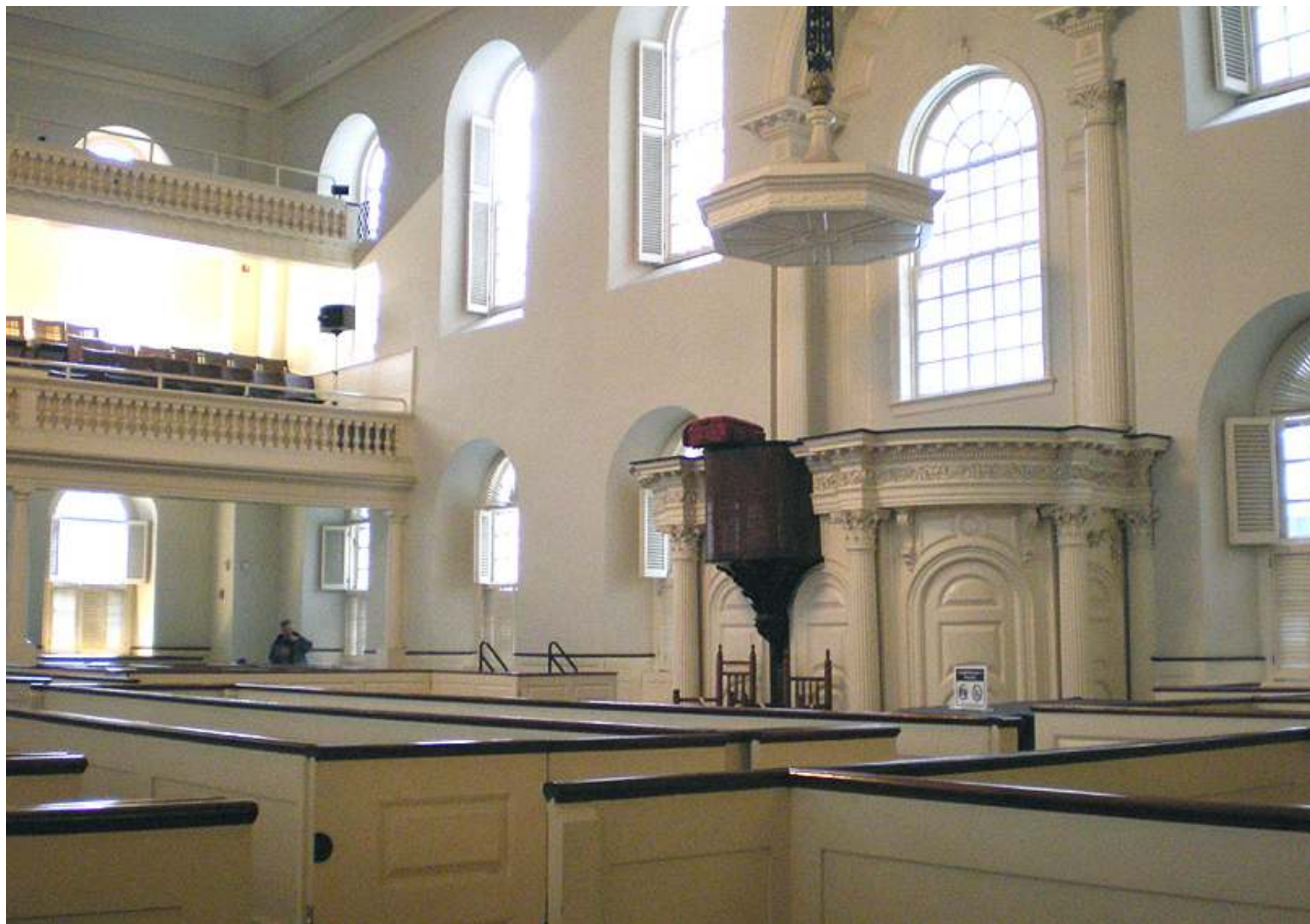
Under sju år i mitten av 1700-talet pågick krig i Nordamerika mellan Storbritannien och Frankrike, vilka båda hade kolonier där. Tillsammans med kolonisterna besegrade britterna 1763 fransmännen, men kriget hade nästan ruinerat Storbritannien. Detta försökte kung George III och hans regering åtgärda genom att hårt beskatta sina undersåtar i Amerika.

De nya skatterna ledde snart till att de amerikanska kolonisterna ville bli fria från Storbritannien. En amerikansk identitet hade också växt fram som gjorde att större delen av kolonisterna kände sig mer som amerikaner än européer.

Storbritannien kontrollerade den amerikanska utrikeshandeln med järnhand för att kunna fylla på den brittiska statskassan. Amerikanerna fick därför bara exportera varor till Storbritannien som dessutom hade ensamrätt till att importera varor till de amerikanska kolonierna.

De amerikanska kolonisterna protesterade mot de brittiska åtgärderna och beskattningen, bland annat genom att vägra köpa te från England. I december 1773 låg tre fartyg med te i Bostons hamn i avvaktan på att lossning och därmed beskattning av teet.

Den 16 december var **Old South Meeting House** i Boston fylld av protesterande kolonister.

En av talarna var brygggarsonen **Samuel Adams**, redan tidigare känd som författare, samhällskritiker och ledare för den amerikanska oppositionen. Adams uppmanade folket till aktion.

Boston Tea Party Ships and Museum.

Senare på kvällen tog sig en grupp kolonister ombord på de tre fartygen.

Boston Tea Party Ships and Museum.

Fartygen innehöll sammanlagt 342 lådor te.

För att förhindra att den dyrbara telasten lossades förstörde man den genom att kasta den i hamnen.

Samuel Adams (1722–1803) kom att spela en fortsatt betydande roll för den amerikanska frigörelsen. Han blev en av dem som undertecknade självständighetsdeklarationen, och även guvernör av Massachusetts.

Granary Burying Ground, Boston.

I september 1774 samlades representanter från kolonierna i **Carpenter's Hall** i Philadelphia, för att planera hur man skulle agera på de bestraffningar (inklusive stängandet av Bostons hamn) som britterna utsatte kolonisterna för efter teförstörelsen, "The Boston Tea Party". Sammankomsten räknas som den första amerikanska kongressen.

Motsättningarna mellan Storbritannien och de upproriska kolonisterna ledde i april 1775 till väpnad konflikt, som kom att vara fram tills att fredsfördraget undertecknades 1783.

Patrioten **Paul Revere** hade deltagit i den s.k. tebjudningen i Boston. Natten till den 18 april 1775 red Revere från sitt hem i Boston till städer och samhällen runt Boston för att förvarna kolonisterna om att brittiska trupper närmade sig, och samtidigt uppmana dem att ansluta sig till det amerikanska motståndet.

Samma natt hängdes två lanternor upp i tornet till **Old North Church** för att tillkännage att Revere påbörjat sin ritt.

Händelsen anses allmänt utgöra början på den amerikanska revolutionen.

Paul Revere var en framgångsrik silversmed som varit med om att organisera ett underrättelse- och alarmsystem för att hålla koll på britterna. I detta hus från ca 1680 bodde Revere med sin mor, åtta (av totalt sexton) barn och sin andra fru.

"Here lies buried the body of Mr. Paul Revere..."

Granary Burying Ground, Boston.

I maj 1775 hölls i State House, Philadelphia, den andra kongressen, främst för att hantera det inledda frihetskriget. Året därpå beslöts här (med överbefälhavaren George Washington i ordförandestolen) att formellt klippa banden till Storbritannien och att underteckna en deklaration om oberoende och självständighet.

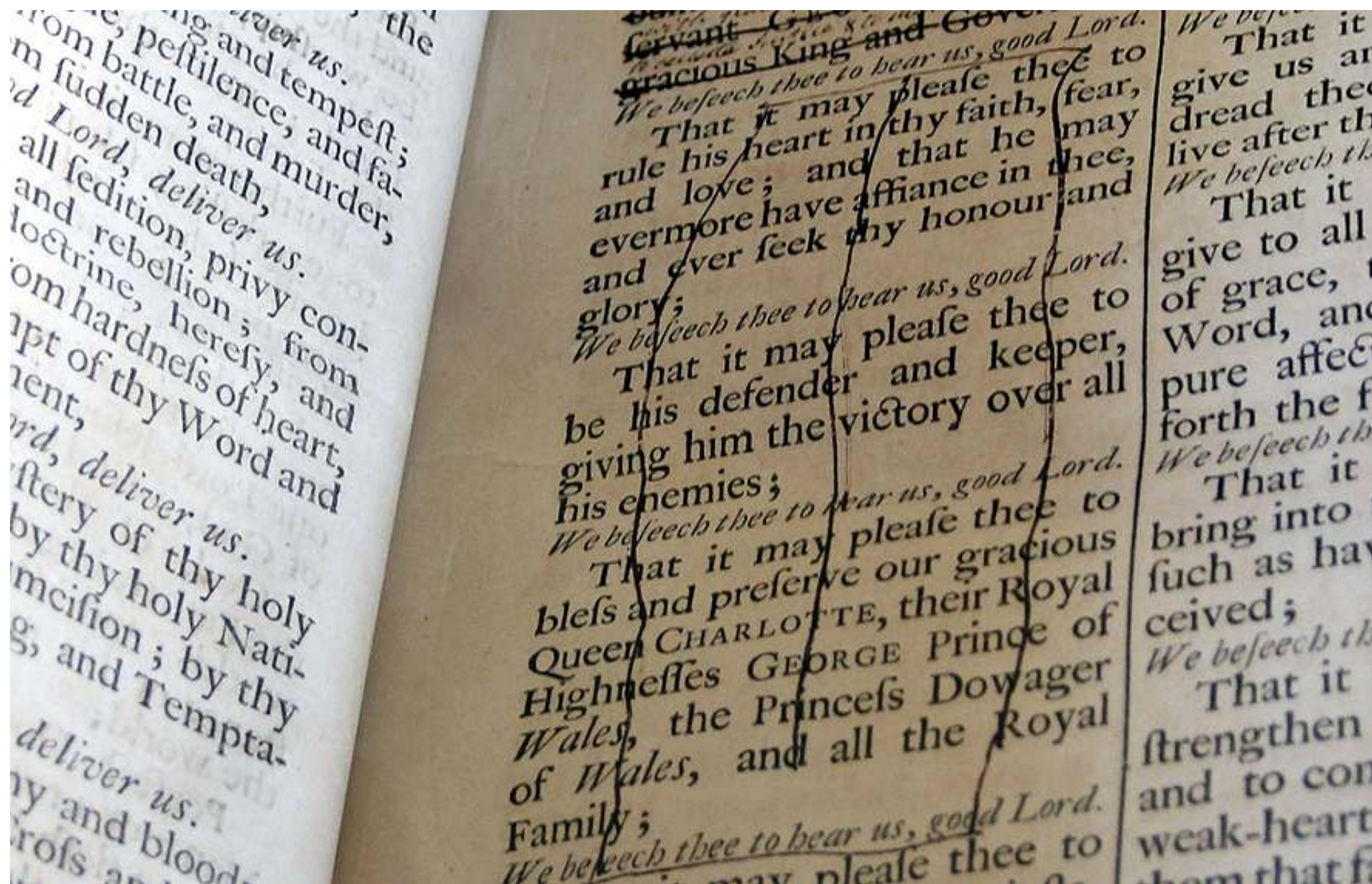
Efter *Declaration of Independence* var kolonierna istället oberoende stater i det som var på väg att bli en nation. Den nya nationens flagga påstås på uppdrag av George Washington ha framställts av sömmerskan **Betsy Ross**, som bodde i detta hus i Philadelphia.

En viktig person i den amerikanska historien är den bostonfödde vetenskapsmannen, politikern och diplomaten **Benjamin Franklin** (1706 –1790). I Philadelphia drev han dessutom postkontor och tryckeri. Franklin spelade även en viktig roll i utformandet av självständighetsdeklarationen.

I september 1785 samlades kyrkliga representanter från flera stater i Christ Church, Philadelphia. Mötet kom att leda till att den amerikanska episkopalkyrkan frigjordes från den brittiska.

Den amerikanska episkopalkyrkans företrädare godkände inte den brittiske kungen som överhuvud.
Detta fick till följd att, tills ny bönbok tryckts, alla referenser till kungahuset ströks i bönboken.

En av Christ Churchs församlingsmedlemmar var Benjamin Franklin, som förutom allt annat han åstadkom uppfann åskledaren. Den första sattes upp i Christ Churchs torn.

A photograph of a rectangular marble tombstone with a grey and white marbled pattern. The stone is set into a dark, textured ground. The inscription is carved in a serif font. On the left side, the names 'BENJAMIN' and 'DEBORAH' are stacked, with 'And' in smaller letters between them. A large right-facing curly bracket groups these names with the name 'FRANKLIN' on the right side. Below the names, the year '1790' is carved. The stone is secured to the ground with several small, round, reddish-brown metal pins or rivets. There are two pins near the top left, two near the top center, and a cluster of about ten pins along the right edge and bottom right corner.

BENJAMIN
And
DEBORAH } FRANKLIN
1790

År 1776 blev Benjamin Franklin de nordamerikanska staternas sändebud i Paris, och efter hemkomsten 1785 började han arbeta för att få slaveriet förbjudet inom unionen. År 1787 åtog han sig uppdraget att skriva den amerikanska konstitutionen. Benjamin Franklin och hans hustru Deborah är begravda på Christ Churchs begravningsplats i Philadelphia.

John Brown föddes i Torrington, Connecticut, och var militant slaverimotståndare. Han genomförde flera våldsamma aktioner, och mördade 1856 fem obeväpnade slaverianhängare i Kansas.

Den 16 oktober 1859 ledde han 21 män i en attack mot ett federalt vapenförråd i Harper's Ferry, Virginia. Angreppet var ett försök att komma över vapen att beväpna slavar med.

Attacken misslyckades, och inom 36 timmar var de flesta av Browns män tillfångatagna eller dödade. John Brown anklagades för förräderi, och avrättades genom hängning i Charlestown, Virginia, den 2 december 1859. Hans grav finns på den gård i North Elba (strax söder om Lake Placid) dit han flyttat 1849.

John Brown anses ha spelat en stor känslomässig roll vid början av det amerikanska inbördeskriget. Han gjordes även odödlig genom sången *John Brown's Body*, med samma melodi som Battle Hymn of the Republic (här känd som Halta Lottas krog).

John Brown's body lies a-mouldering in the grave; (3X)
His soul's marching on!

Glory, glory, hallelujah! Glory, glory, hallelujah!
Glory, glory, hallelujah! his soul's marching on!

He's gone to be a soldier in the army of the Lord! (3X)
His soul's marching on!

Glory, glory, hallelujah! Glory, glory, hallelujah!
Glory, glory, hallelujah! his soul's marching on!

John Browns gård i North Elba, New York.

Den 12 april 1861 utbröt det **amerikanska inbördeskriget**. Bakgrunden var långvariga motsättningar mellan det industriella Norden och det agrara södern, och den utlösande faktorn blev slaverifrågan.

I **Gettysburg**, Pennsylvania, utkämpade den 1–3 juli 1863 Unionen (nordstaterna) och Konfederationen (sydstaterna, under ledning av general Robert E. Lee) det blodigaste slaget under inbördeskriget. När arméerna lämnade slagfältet var 51 000 soldater dödade, skadade eller saknade.

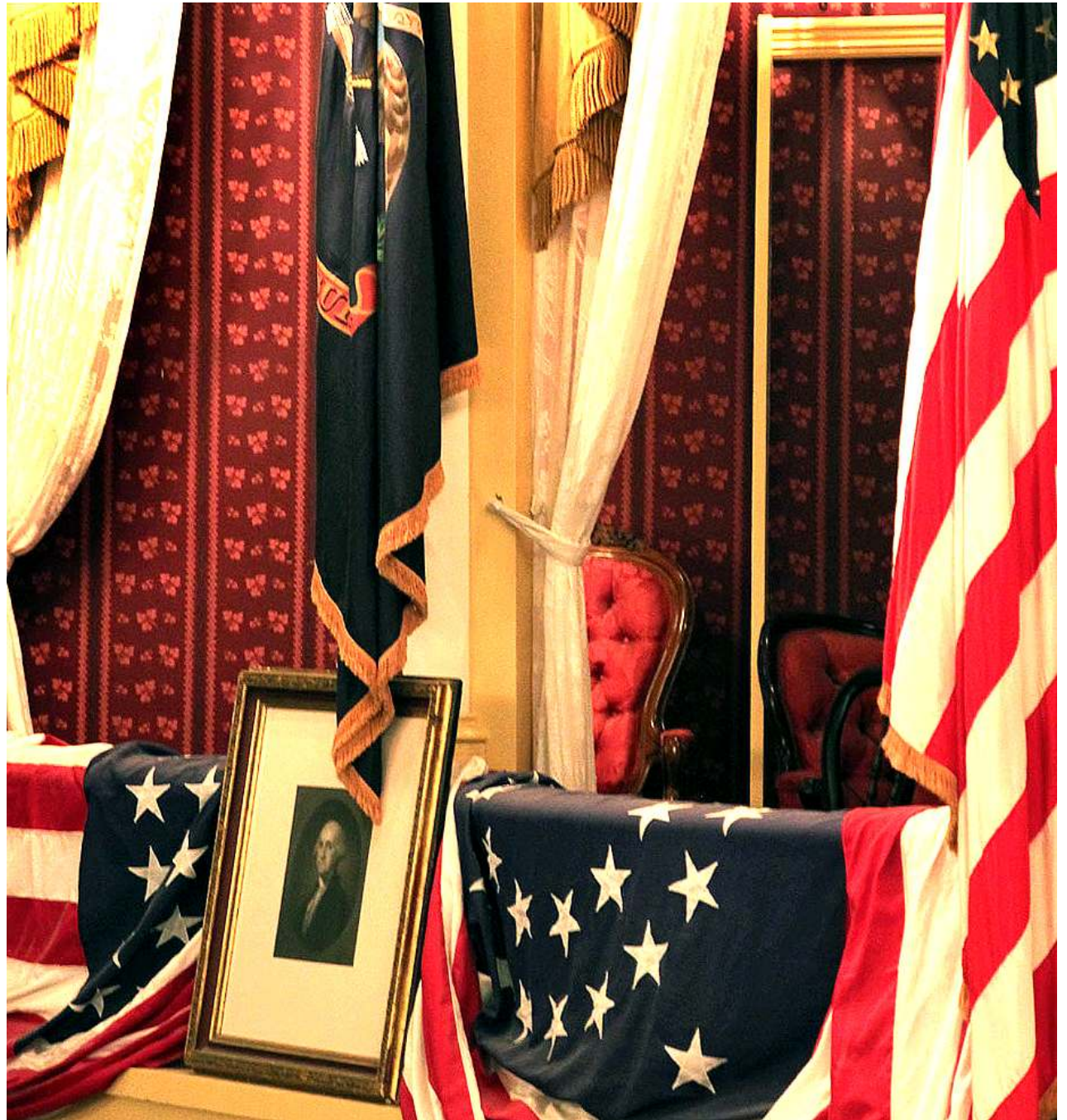
“It is rather for us to be here dedicated to the great task remaining before us ... this nation, under God, shall have a new birth of freedom—and that government of the people, by the people, for the people, shall not perish from the earth”. Ur *The Gettysburg Address*, Abraham Lincolns tal den 19 november 1863.

Den 9 april 1865 kapitulerade sydstaternas general Lee i Appomattox, Virginia. Inbördeskriget var över.

Fem dagar senare, Långfredagen den 14 april, begav sig unionens president **Abraham Lincoln** med fru Mary och gäster till Ford's Theatre i Washington för att se pjäsen *Our American Cousin*.

Paret Lincoln och deras
gäster, senatordottern
Clara Harris och
hennes fästman major
Henry Reed Rathbone,
tog plats i teaterns
presidentloge.

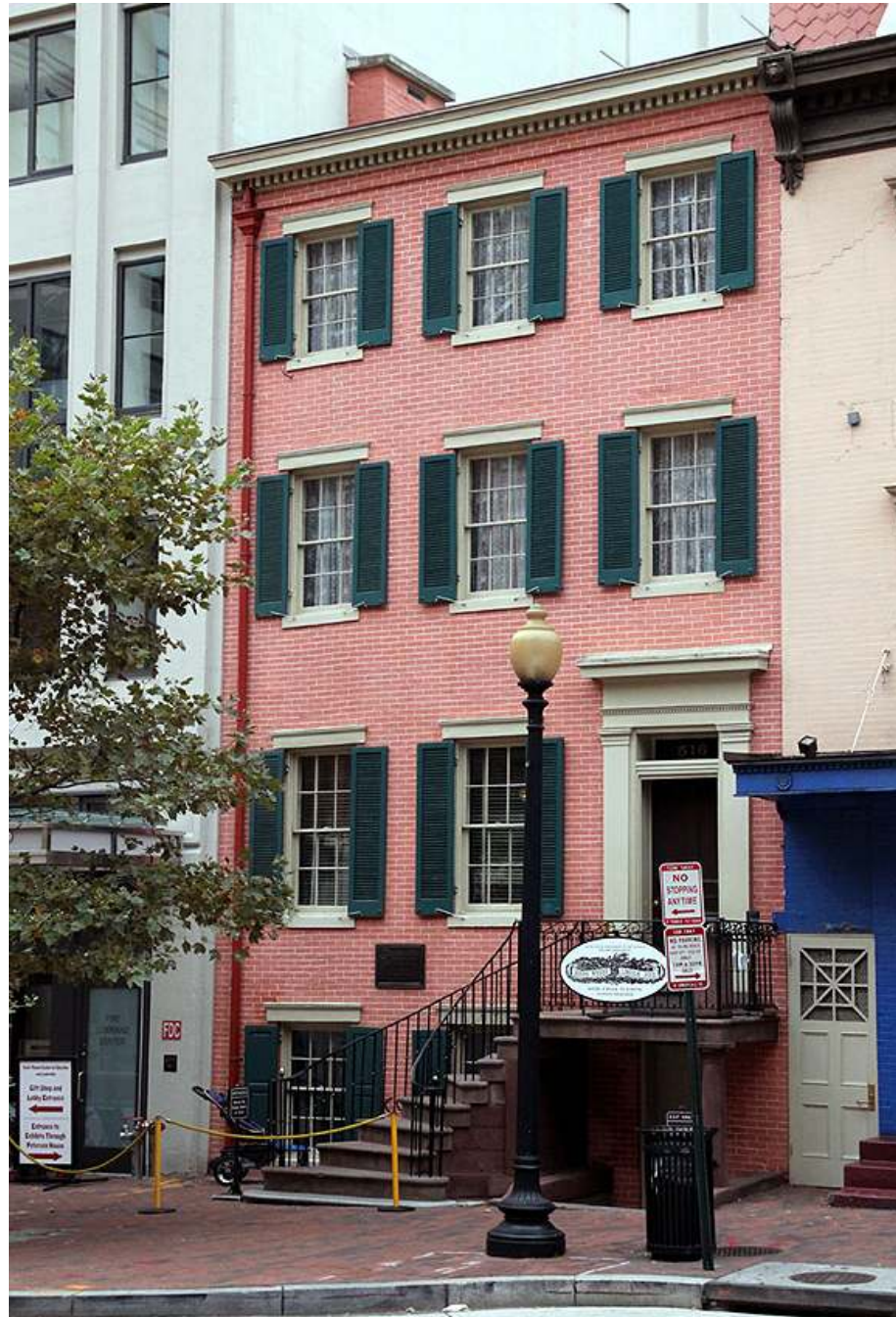

Klockan 22:15 kom den välkände skådespelaren John Wilkes Booth in i presidentlogen, sköt presidenten och knivhögg Rathbone i armen. Booth hoppade sedan ner på scenen, bröt benet i fallet, men tog sig springande från platsen.

Den svårt skadade och medvetslöse presidenten bars tvärs över gatan till William och Anna Petersens bostad i detta hus.

Abraham Lincoln återfick aldrig medvetandet, utan dog klockan 7:22 på morgonen den 15 april 1865.

Den 27-årige John Wilkes Booth omringades, skottskadades och dog den 26 april i Virginia.

År 1960 utsågs senator **John Fitzgerald Kennedy** från Massachusetts till demokraternas kandidat till presidentposten, och tog tillsammans med vicepresidentkandidaten Lyndon Johnson upp kampen mot republikanernas kandidat vicepresident Richard Nixon.

Den 20 januari 1961 blev 43-årige Kennedy USA:s 35:e president, den yngste som valts till detta ämbete och den förste katoliken.

John F. Kennedy Presidential Library and Museum, Boston.

John F. Kennedy var den förste amerikanske ledare att regelbundet använda televisionen för att tala direkt till medborgarna, genom nationella utsändningar från Ovals rummet i Vita huset.

John F. Kennedy Presidential Library and Museum, Boston.

Den 22 november 1963 sköts president Kennedy till döds när han färdades i bilkortege genom centrala Dallas, Texas. Skotten kom från en byggnad på Elm Street.

Platsen där presidentens bil befann sig när han träffades. Uppgifter från vittnen tydde på att skott även avlossats från gräskullen, och att därmed flera personer varit inblandade i attentatet.

Någon timme efter attentatet greps 24-åriga Lee Harvey Oswald, misstänkt för mordet på en polis. Sedan ett gevär tillhörande Oswald och med dennes fingeravtryck på hittats på sjätte våningen i The Texas School Book Depository Building på Elm Street, blev han även misstänkt för mordet på presidenten. Två dagar senare sköts Oswald till döds av nattklubbsägaren Jack Ruby.

Polisutredningarna efter attentatet kritiserades hårt och mängder av konspirationsteorier framfördes. Efter tio månaders utredande av Warren-kommissionen fastslogs dock att skotten avlossats av Lee Harvey Oswald från sjätte våningen i The Texas School Book Depository Building på Elm Street, och att Oswald varit ensam om dådet, liksom att Ruby ensam låg bakom mordet på Oswald.

Uppgifter om konplotter för att dölja hur det verkligen låg till och vilka som låg bakom attentatet har fortsatt att cirkulera.

John F. Kennedy och Jaqueline Bouvier Kennedy Onassis är begravda på krigskyrkogården i Arlington, Virginia. Här vilar även presidentens bror, f. justitieministern Robert Kennedy, som sköts till döds 1968.

*Samtliga bilder © Ingemo & Charley Nilsson 2012
(resp. 1996 i Dallas, Texas)*